

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ
ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ
ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ιανουάριος 2021

- 1^η τροποποίηση – Απρίλιος 2022
- 2^η τροποποίηση – Νοέμβριος 2022
- 3^η τροποποίηση – Ιούνιος 2023
- 4^η τροποποίηση – Ιανουάριος 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΣΚΟΠΟΣ	5
2. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	6
3. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	6
4. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	6
5. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	7
6. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	8
7. ΎΨΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	11
8. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	13
8.1. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	13
8.2. ΚΤΗΡΙΑ - ΑΝΕΓΕΡΣΗ Η/ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΤΗΡΙΩΝ	13
8.3 ΚΤΗΡΙΑ - ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ/ ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΤΗΡΙΩΝ	15
8.4. ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ / ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	16
8.5. ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ.....	17
8.6. ΆΛΛΑ ΈΞΟΔΑ.....	17
8.7. ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ	18
9. ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	21
10. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΈΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	22
10.1 Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και αξιολόγηση προτάσεων	22
10.2. Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης των Προτάσεων	23
10.3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΑ ΕΝΤΑΧΘΟΥΝ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ	23
11. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΈΡΓΩΝ – ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΙΩΝ	25
12. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ	26
13. ΚΥΡΩΣΕΙΣ - ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	29
14. ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ	31
15. ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ– ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΠΑΡ. Ι ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΗΣ Ε.Ε	34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	37

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	39
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV– ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ.....	49

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Με βάση το Κανονιστικό πλαίσιο των Ταμείων της Πολιτικής Συνοχής στη Κύπρο κατά την διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου (ΠΠ) 2021-2027 θα υλοποιηθούν Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ).

Το παρόν Σχέδιο δύναται να συγχρηματοδοτηθεί, στο πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής και των παρεμβάσεων της νέας ΠΠ 2021-2027, που στόχο έχουν την ενίσχυση της δυναμικής ανάπτυξης των ΜΜΕ σε εθνικό και διεθνές επίπεδο στους τομείς της μεταποίησης και των επαγγελματικών υπηρεσιών.

Ταυτότητα Σχεδίου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΘΑΛΕΙΑ «Θεμέλια Αλλαγής, Ευημερίας, Ισότητας, Ανάπτυξης»
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	1: Ανταγωνιστική, Έξυπνη και Ψηφιακή Οικονομία
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	1(iii): Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων
ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Περιοχές υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	2021-2027
ΣΧΕΔΙΟ	Ενίσχυσης της Ανταγωνιστικότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων του Μεταποιητικού Τομέα και άλλων Στοχευμένων Οικονομικών Δραστηριοτήτων
ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	Νέες ή υφιστάμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα και άλλων στοχευμένων οικονομικών δραστηριοτήτων
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	€50 εκατ. (Προγραμματική Περίοδος 2021-2027)

Το Σχέδιο είναι προσαρμοσμένο και θα εφαρμοσθεί με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de-minimis). Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2020/972 της Επιτροπής της 2^{ας} Ιουλίου 2020, η περίοδος εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 έχει παραταθεί κατά τρία έτη, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

1. Σκοπός

Το Σχέδιο στοχεύει στην υποστήριξη, ανάπτυξη και προώθηση των **μικρομεσαίων επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα και άλλων στοχευμένων οικονομικών δραστηριοτήτων** που βρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν σε περιοχές της Κύπρου που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία. Επιχειρήσεις που βρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν σε περιοχές των Βρετανικών Βάσεων δεν καλύπτονται από το Σχέδιο με βάση το πρωτόκολλο αρ.3 της Συνθήκης Προσχώρησης.

Η χρηματοδοτική ενίσχυση συνίσταται στην παροχή χορηγίας πάνω σε καθορισμένες επιλέξιμες δαπάνες για την επέκταση και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων ή και για τη δημιουργία νέων βιώσιμων Μικρομεσαίων¹ Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) (παρ. 6).

Οι ειδικότεροι στόχοι του είναι:

- Η ενίσχυση επιχειρήσεων για την υλοποίηση επενδύσεων που θα βελτιώσουν τη τεχνολογική στάθμη, την παραγωγική διαδικασία και την παραγωγικότητα τους.
- Η δημιουργία νέων μονάδων και η τόνωση της επιχειρηματικότητας.
- Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

---

¹ Μικρομεσαίες επιχειρήσεις και η διάκριση τους σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες, είναι αυτές που ορίζονται σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06/05/2003 και αρ. 2003/361/ΕΚ.

2. Χρηματοδότηση του Σχεδίου

Το Σχέδιο θα συγχρηματοδοτηθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ε.Ε. στα πλαίσια της Πολιτικής Συνοχής στην Κύπρο κατά την ΠΠ 2021-2027.

Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες του Σχεδίου **ανέρχεται στα €50 εκατομμύρια**. Ο προϋπολογισμός αυτός δύναται να τροποποιηθεί.

3. Περίοδος Εφαρμογής του Σχεδίου

Το Σχέδιο θα εφαρμόζεται κατά την ΠΠ 2021-2027 και οι δυνητικοί Δικαιούχοι θα μπορούν να υποβάλουν αιτήσεις/ προτάσεις σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, οι οποίες θα ορίζονται στην σχετική Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων (ΠρΥΠ).

Η Πρόσκληση θα ανακοινωθεί από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ), και συγκεκριμένα στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Βιομηχανίας & Τεχνολογίας.

4. Φορέας Υλοποίησης

Την ευθύνη της διαχείρισης και εφαρμογής του Σχεδίου, έχει το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ), ως Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) του Σχεδίου και συγκεκριμένα η **Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας** του Υπουργείου η οποία αναλαμβάνει:

- Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το Σχέδιο. Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας θα αναληφθούν σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της Διαχειριστικής Αρχής.
- Την οργάνωση της απαραίτητης υποδομής, την ηλεκτρονική παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώρηση των αιτήσεων/ προτάσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων δικαιολογητικών και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη του Σχεδίου.

- Την υποστήριξη της διαδικασίας αξιολόγησης και ένταξης των προτάσεων στο Σχέδιο.
- Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των έργων μέσα στα πλαίσια του συστήματος παρακολούθησης που καθορίζεται και τη διεκπεραίωση των διαδικασιών πληρωμής των δικαιούχων.
- Τον έλεγχο και επαλήθευση/ βεβαίωση των δαπανών και της φυσικής προόδου, σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και των διαδικασιών επαληθεύσεων που καθορίζονται από τη Διαχειριστική Αρχή.
- Τον έλεγχο για τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων που εντάσσονται στο Σχέδιο, με τις Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές.

5. Γενικό Πλαίσιο Υλοποίησης του Σχεδίου

5.1. Τα στάδια υλοποίησης του Σχεδίου είναι:

- ❖ Η δημόσια πρόσκληση για ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Η πρόσκληση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία ανακοινώνεται δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης και λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα δημοσιότητας και πληροφόρησης σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών των ΕΔΕΤ και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της Διαχειριστικής Αρχής.
Σημειώνεται ότι η πρόσκληση θα παραμείνει ανοιχτή κατά τη διάρκεια όλης της Προγραμματικής Περιόδου ή μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού και θα διακόπτεται για καθορισμένο χρονικό διάστημα ανά έτος².
- ❖ Η υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης από τους δυνητικούς Δικαιούχους στο σύστημα κατά την περίοδο υποβολής των αιτήσεων.
- ❖ Η αρχική εξέταση των αιτήσεων από την Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του Υπουργείου. Θα ελέγχεται κατά πόσο οι αιτήσεις που θα υποβληθούν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις για ένταξη τους στο Σχέδιο, τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, πληρότητας και κανονικότητας του έργου και τη συμβατότητα τους με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (τα κριτήρια αυτά περιγράφονται στο συνημμένο Παράρτημα II).

---

² Όλες οι σχετικές λεπτομέρειες θα ανακοινωθούν με την έναρξη του Σχεδίου μέσω της ιστοσελίδας της Υπηρεσίας Βιομηχανίας & Τεχνολογίας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

- ❖ Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις από την Επιτροπή Αξιολόγησης & Βαθμολόγησης σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων του Σχεδίου (Παράρτημα III).
- ❖ Ο ΕΦ (ΥΕΕΒ) δύναται να πραγματοποιεί επιτόπιους ελέγχους για επαλήθευση στοιχείων/ πληροφοριών που αναφέρονται στην αίτηση.
- ❖ Η ένταξη στο Σχέδιο των προτάσεων που θα επιλεγούν, με επικύρωση του Γενικού Διευθυντή (ανά δέσμες). Ο συνολικός αριθμός των προτάσεων που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα εξαρτηθεί από το διαθέσιμο κονδύλι.
- ❖ Η ενημέρωση των αιτητών για έγκριση ή απόρριψη της πρότασης τους. Η υπογραφή της **Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης** μεταξύ του Ενδιάμεσου Φορέα (ΥΕΕΒ) και των Δικαιούχων που τελικά θα ενταχθούν στο Σχέδιο.
- ❖ Η υλοποίηση του έργου από το Δικαιούχο, η διοικητική επαλήθευση των αιτημάτων για καταβολή χορηγίας και η επιτόπια επαλήθευση του έργου από τον Ενδιάμεσο Φορέα.
- ❖ Η καταβολή της χορηγίας προς το Δικαιούχο.

5.2. Τα παρεχόμενα με το Σχέδιο αυτό κίνητρα έχουν την μορφή χρηματοδοτικών ενισχύσεων για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων. Η χρηματοδότηση, μετά την ολοκλήρωση του έργου, αφορά μη επιστρεπτές επιχορηγήσεις επιλέξιμων δαπανών.

6. Δικαιούχοι - Προϋποθέσεις Συμμετοχής

A. Νέες ή υφιστάμενες Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις του **μεταποιητικού τομέα** που ευρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν σε περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Ως μεταποιητικές δραστηριότητες χαρακτηρίζονται οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στον Τομέα C, στους Στατιστικούς Κώδικες Οικονομικών Δραστηριοτήτων, 2008 (με βάση το Σύστημα Ταξινόμησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων NACE Αναθ. 2, της Ε.Ε.).

Β. Άλλες νέες ή υφιστάμενες Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που **εμπίπτουν στις πιο κάτω οικονομικές δραστηριότητες:**

1. Παραγωγή βρώσιμου και μη βρώσιμου πάγου (τομέας D - 35.30.2)
2. Υπηρεσίες αποσυναρμολόγησης άχρηστων αντικειμένων/ μηχανών (τομέας E - 38.31.1)
3. Ανακύκλωση μεταλλικών και μη μεταλλικών απορριμμάτων και υπολειμμάτων (τομέας E - 38.32.1)
4. Τεχνικές Δοκιμές & Αναλύσεις (τομέας M - 71.20.9)

Για σκοπούς χορηγίας θα καλύπτονται μόνο οι πιο κάτω κατηγορίες:

- Χημεία Τροφίμων & Ποτών
  - Εργαστήρια Δοκιμών για Βιομηχανικά Προϊόντα
5. Έρευνα και πειραματική ανάπτυξη σε άλλες φυσικές επιστήμες και τη μηχανική (τομέας M - 72.19.9)

Για σκοπούς χορηγίας θα καλύπτεται μόνο η πιο κάτω κατηγορία:

- Σχεδίαση προϊόντων και ετοιμασία πρωτότυπων (prototypes) για σκοπούς βιομηχανικής παραγωγής
6. Ατμοκαθαριστήρια / Πλυντήρια Ρούχων (τομέας S - 96.01.1 & 96.01.2)

Στις επιλέξιμες επιχειρηματικές δραστηριότητες **δεν περιλαμβάνονται** οι πιο κάτω:

- Δραστηριότητες επιχειρήσεων που σχετίζονται με την πρωτογενή παραγωγή ή μεταποίηση ή εμπορία γεωργικών προϊόντων όπως απαριθμούνται στο Παρ. Ι της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (επισυνάπτεται ως Παράρτημα Ι).
- Δραστηριότητες που σχετίζονται με τους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

Σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06/05/2003 και αρ. 2003/361/ΕΚ, **ο ορισμός των «Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων»** ορίζεται με βάση:

- τον αριθμό των υπαλλήλων και
- τον κύκλο εργασιών ή το σύνολο του ισολογισμού.

και είναι αυτές που:

(α) Απασχολούν <250 άτομα και

(β) Έχουν ≤ € 50 εκατ. ετήσιου κύκλου εργασιών ή ≤ € 43 εκατ. Ετήσιου συνολικού ισολογισμού.

Τα όρια αυτά ισχύουν μόνον για τα στοιχεία που αφορούν μεμονωμένες επιχειρήσεις. Για τις επιχειρήσεις που αποτελούν μέρος ομίλου εταιρειών θα πρέπει να συμπεριληφθούν και στοιχεία που αφορούν τους υπαλλήλους/ τον κύκλο εργασιών ή τον ισολογισμό του ομίλου.

Για τους Δικαιούχους του Σχεδίου πρόσθετα θα πρέπει να ισχύουν τα εξής:

- Το **ελάχιστο ύψος** της προτεινόμενη επένδυσης (επιλέξιμες δαπάνες) ορίζεται στις **€10.000**.
- Επιχείρηση που εγκρίθηκε για επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο / Πρόγραμμα για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν δικαιούται χορηγία από το παρόν Σχέδιο.
- **Δεν επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε προβληματικές επιχειρήσεις** κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (2014/C 249/01). Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την Ανακοίνωση που εξέδωσε η Επιτροπή για την τροποποίηση πέντε Κατευθυντήριων Γραμμών/ Ανακοινώσεων για τις κρατικές ενισχύσεις (2020/C 224/02), η περίοδος εφαρμογής των Κατευθυντήριων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων έχει παραταθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.
- Επιχείρηση που έχει:
  - α) οριστική καταδικαστική απόφαση δικαστηρίου για δόλο, απάτη ή/ και άλλο αδίκημα, που συντελέστηκε σε σχέση με οποιοδήποτε Σχέδιο Χορηγιών του ΥΕΕΒ ή και άλλων αρμόδιων Αρχών,
  - β) απόφαση του ΥΕΕΒ για τον αποκλεισμό της για τρία (3) χρόνια από όλα τα Σχέδια Χορηγιών του Υπουργείου/ και για λήψη περαιτέρω νομικών μέτρων,δεν δικαιούται χορηγία στα πλαίσια του παρόντος Σχεδίου εκτός και αν έχουν παρέλθει τρία (3) χρόνια από την ημερομηνία των ως άνω αποφάσεων.

7. Ύψος Δημόσιας Χρηματοδότησης

7.1. Η ένταση της χορηγίας (% χορηγίας) ανέρχεται στο 60% των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Διευκρινίζεται ότι για κάθε επιχείρηση που δικαιούται χορηγία ήσσοнос σημασίας θα εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΚ) αρ.1407/2013 της Επιτροπής που αφορά τις ενισχύσεις ήσσοнос σημασίας, η διάρκεια εφαρμογής του οποίου έχει παραταθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Με βάση το Άρθρο 3, παράγραφος 2 του Κανονισμού, το συνολικό ποσό των χορηγιών ήσσοнос σημασίας που μπορεί να παραχωρηθεί σε μια ενιαία επιχείρηση ανά τρία (3) οικονομικά έτη ανέρχεται στις €200.000.

Για σκοπούς του εν λόγω Κανονισμού (άρθρο 2, παράγραφος 2), στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μια από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

- I. μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης.
- II. μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης.
- III. μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόμενη επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτή ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας.
- IV. μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία i) έως iv) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

7.2. Το υπόλοιπο ποσό πέραν της Δημόσιας Χρηματοδότησης (χορηγίας) για την κάλυψη του συνολικού προϋπολογισμού θεωρείται **ίδια συμμετοχή** για την υλοποίηση του έργου. Η ίδια συμμετοχή δύναται να καλυφθεί είτε με δανεισμό από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είτε με ίδιους πόρους.

Η **ίδια συμμετοχή** θα αποδεικνύεται από επίσημα στοιχεία που θα υποβάλλονται με την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης πχ. λογαριασμοί καταθέσεων, επιστολή/βεβαίωση τράπεζας που να τεκμηριώνει το **διαθέσιμο υπόλοιπο** κτλ. στο όνομα της επιχείρησης ή των κύριων μετόχων.

Σε περίπτωση που τα ίδια κεφάλαια προέρχονται από μετόχους της επιχείρησης θα πρέπει να υποβάλλεται **ξεχωριστή Υπεύθυνη Δήλωση/ Δέσμευση** στην οποία να αναφέρεται η πρόθεση τους για παραχώρηση ιδίων κεφαλαίων στην επιχείρηση για χρηματοδότηση της επένδυσής της.

Στην περίπτωση **τραπεζικού δανεισμού** για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή μέρους της είναι απαραίτητη η υποβολή επιστολής ή/και βεβαίωσης χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για **έγκριση χρηματοδότησης** του επιχειρηματικού σχεδίου.

Νοείται ότι κατά το στάδιο της υλοποίησης του προτεινόμενου επενδυτικού προγράμματος **οι πληρωμές για επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει απαραίτητα να γίνονται μέσω τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα του Δικαιούχου.**

7.3. Η **Δημόσια Χρηματοδότηση** θα καταβάλλεται απευθείας στο Δικαιούχο και δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της σε τρίτους.

8. Επιλέξιμες Δαπάνες

8.1. Κατηγορίες Επιλέξιμων Δαπανών

Κατά τη διαμόρφωση του συνολικού προϋπολογισμού της επιχείρησης, οι δαπάνες μπορούν να εντάσσονται στις παρακάτω **κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών**:

ΑΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ - Υπολογιζόμενο Κόστος	
1	Κτήρια - Ανέγερση ή/και Επέκταση κτηρίων 1.1. Ανέγερση κτηρίων 1.2. Επέκταση κτηρίων
ΑΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ - Πραγματικό Κόστος	
2	Κτήρια - Διαμόρφωση/ Διαρρύθμιση κτηρίων
3	Καινούργια Μηχανήματα / Εξοπλισμός
4	Μεταφορικά Μέσα
ΕΜΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – Υπολογιζόμενο Κόστος	
5	Άλλα Έξοδα - Κατ' αποκοπή ποσοστό 7% (flat rate) το οποίο θα υπολογίζεται επί του συνόλου των άμεσων επιλέξιμων δαπανών

8.2. Κτήρια - Ανέγερση ή/και Επέκταση Κτηρίων

Για τις επενδύσεις σε νέα κτήρια ή προσθήκες που αυξάνουν/ τροποποιούν το εμβαδό του καλυμμένου χώρου θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλεται η Άδεια Οικοδομής, τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια καθώς και βεβαίωση του αρχιτέκτονα για το συνολικό εμβαδόν του έργου.

Τονίζεται ότι, η χρήση του υποστατικού που θα αναγράφεται στην Άδεια Οικοδομής θα πρέπει να συνάδει με τη δραστηριότητα του επενδυτικού σχεδίου.

Η ενίσχυση θα καταβάλλεται μετά από **υπολογισμό** του επιλέξιμου κόστους ανέγερσης ή/και επέκτασης του κτηρίου ως εξής:

Εμβαδό καλυμμένου χώρου που έχει περατωθεί (σε τετραγωνικά μέτρα) επί το καθορισμένο κόστος ανά τετραγωνικό μέτρο που ανέρχεται στα €600.

Σημειώνεται ότι με βάση τις πρόνοιες του κανονιστικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (άρθρο 48 του νέου κανονισμού των ταμείων), οι επιχορηγήσεις που παρέχονται από τα κράτη μέλη σε δικαιούχους μπορούν να **υπολογίζονται** με βάση

ένα μοναδιαίο κόστος. Το μοναδιαίο κόστος που προτείνει το κράτος μέλος δύναται να καθορίζεται με βάση μια δίκαιη και επαληθεύσιμη μέθοδο υπολογισμού στη βάση (μεταξύ άλλων) στατιστικών δεδομένων, άλλων αντικειμενικών πληροφοριών ή στην κρίση εμπειρογνομώνων.

Το μοναδιαίο κόστος ανά ολοκληρωμένο καλυμμένο τετραγωνικό μέτρο (μ²) καθορίστηκε στη βάση στατιστικών δεδομένων της Στατιστικής Υπηρεσίας για βιομηχανικά κτήρια με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία των τελευταίων πέντε (5) ετών.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι τα πιο κάτω, **δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες**:

- η αγορά κτηρίου καθώς και το κόστος απόκτησης της γης,
- η αγορά ή/ και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων,
- συνήθεις εξωτερικές εργασίες όπως δρόμοι, πλακόστρωτα, περιφράξεις και άλλες σχετικές εργασίες.

Σημειώνεται ότι οι δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες εάν έχουν πραγματοποιηθεί μετά την υποβολή αίτησης στα πλαίσια του Σχεδίου. Σε περιπτώσεις αιτήσεων που αφορούν σε οικοδομικές εργασίες ανέγερσης ή /και επέκτασης, η υλοποίηση των οποίων άρχισε πριν από την υποβολή της πρότασης και νοουμένου ότι η αξία της εργασίας η οποία εκτελέστηκε δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής επένδυσης³ για ανέγερση ή/και για επέκταση κτηρίου, θα πρέπει να υποβάλλεται μεταξύ άλλων Δελτίο Ποσοτήτων εκτελεσθεισών εργασιών το οποίο να πιστοποιείται (υπογραφή και σφραγίδα) από τον πολιτικό μηχανικό/ αρχιτέκτονα ή επιμετρητή ποσοτήτων του έργου στο οποίο να γίνεται λεπτομερής καταγραφή των εργασιών που εκτελέστηκαν και του κόστους τους (στη βάση των τιμών μονάδας του κατασκευαστικού συμβολαίου του εργολάβου), με στόχο να παρέχεται η δυνατότητα επιβεβαίωσης του υπολογισμού του ποσοστού της εκτελεσθείσας εργασίας πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει συμβόλαιο εργολάβου η καταγραφή των εργασιών που εκτελέστηκαν και το κόστος τους θα πρέπει να γίνεται από τον πολιτικό μηχανικό/ αρχιτέκτονα ή επιμετρητή ποσοτήτων.

---

³ Σε περίπτωση που η εκτίμηση της αξίας της εκτελεσθείσας εργασίας που εκτελέστηκε πριν την αίτηση, υπερβαίνει το 20% του συνολικού κόστους της ανέγερσης ή/και επέκτασης του κτηρίου, τότε **ολόκληρη η κατηγορία επιλέξιμης δαπάνης («ανέγερση / επέκταση κτηρίου») θεωρείται μη επιλέξιμη.**

Διευκρινίζεται ότι οι εν λόγω δαπάνες δεν θα θεωρούνται ως επιλέξιμες και θα αφαιρούνται από το σύνολο της χορηγίας που θα δικαιούται ο αιτητής βάσει των ολοκληρωμένων καλυμμένων τετραγωνικών μέτρων (μ²).

8.3 Κτήρια - Διαμόρφωση/ Διαρρύθμιση Κτηρίων

Ως επιλέξιμες θεωρούνται **ΜΟΝΟ** οι παρακάτω υποκατηγορίες δαπανών:

1	Πατώματα - Βιομηχανικό Πάτωμα για χώρους παραγωγής
2	Πατώματα - Σύνηθες Πάτωμα πχ. για χώρους γραφείων, διαδρόμους κτλ.
3	Κουφώματα / Ανοίγματα (περιλαμβάνει γκαραζόπορτες)
4	Οροφές - Αντικατάσταση Παλαιάς Οροφής
5	Οροφές - Επιδιόρθωση Οροφής
6	Τοιχοποιία - Νέοι Διαχωρισμοί
7	Τοιχοποιία - Βελτιώσεις/ Επιδιορθώσεις Υφιστάμενης Τοιχοποιίας
8	Ηλεκτρολογικά Αφορά σωληνώσεις, καλωδιώσεις, σημεία φωτισμού, σημεία ρεύματος και δικτύου, πίνακες διανομής
9	Μηχανολογικά Αφορά πρόνοιες Υδραυλικών / Αποχετεύσεων / Σωληνώσεις
10	Μπογιατίσματα
11	Πελεκανικά / Κουζίνες

Σημειώνεται ότι, σε περιπτώσεις διαμόρφωσης/ διαρρύθμισης κτηριακών εγκαταστάσεων το ανώτατο ύψος της επιλέξιμης δαπάνης δεν θα υπερβαίνει τα **€250 ανά τετραγωνικό μέτρο καλυμμένου χώρου**.

Διευκρινίζεται ότι, οι υποκατηγορίες δαπανών **Πατώματα/ Οροφές/ Τοιχοποιία**, περιλαμβάνουν τυχόν δαπάνες κατεδάφισης/ αποξήλωσης.

Στις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το κόστος των υλικών κατασκευής.

8.4. Καινούργια Μηχανήματα / Εξοπλισμός

8.4.1. Η κατηγορία δαπανών αφορά:

- Νέα μηχανήματα και άλλο εξοπλισμό που εξυπηρετούν την παραγωγή, ποιοτικό έλεγχο/ δοκιμές, αποθήκευση (πχ. ψυκτικούς θαλάμους), διάθεση των προϊόντων και τη λειτουργία της επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένων και των χώρων διοίκησης), νοουμένου ότι βρίσκονται εντός της παραγωγικής μονάδας.

Σημειώνεται ότι τα μηχανήματα κλιματισμού/ θέρμανσης περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων στην εν λόγω κατηγορία δαπανών.

- Μεταφορικά μέσα διακίνησης προϊόντων και πρώτων υλών εντός του χώρου παραγωγής (περονοφόρα – forklifts).
- Νέα μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός πληροφορικής όπως ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εξοπλισμός μηχανογράφησης, λογισμικά κτλ. Σημειώνεται ότι η δημιουργία ιστοσελίδας ή/ και ηλεκτρονικού καταστήματος (e-commerce) δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.
- Νέα συστήματα αυτοματοποίησης όπως μέσα αποθήκευσης πρώτων υλών και προϊόντων, εξοπλισμός αποθηκευτικών χώρων, εντός της μονάδας.
- Άλλες δαπάνες που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη κατηγορία και κατά την κρίση της Επιτροπής κρίνονται απαραίτητες για τις ανάγκες της επιχείρησης ανάλογα με τη δραστηριότητα.

Στις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το κόστος των υλικών κατασκευής.

8.4.2 Ο ορισμός «καινούργια μηχανήματα/ εξοπλισμός» **δεν περιλαμβάνει:**

- i. Μεταχειρισμένα ή επισκευασμένα μηχανήματα και εξοπλισμό ή/και ανταλλακτικά για επιδιόρθωση υφιστάμενων μηχανημάτων.
- ii. Ψυγεία, βιτρίνες και άλλα που αφορούν τη λιανική πώληση.
- iii. Έπιπλα και εξοπλισμό γραφείου εξαιρουμένων των ηλεκτρονικών υπολογιστών και λογισμικών.

- iv. Αναλώσιμα εργαλεία και εξαρτήματα.
- v. Αυτοτελές μηχάνημα ή εργαλείο ή άλλο εξοπλισμό του οποίου η αξία είναι χαμηλότερη των **€100**.
- vi. Μεγάλα περνοφόρα οχήματα (forklifts) που χρησιμοποιούνται εκτός της παραγωγικής μονάδας.
- vii. Ανυψωτικά μηχανήματα.

8.5. Μεταφορικά Μέσα

Η κατηγορία δαπανών αφορά την αγορά καινούργιων εμπορικών μεταφορικών μέσων απαραίτητων για την διακίνηση εμπορευμάτων, προϊόντων κτλ. **που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της επιχείρησης.**

Σημειώνεται ότι η επιλεξιμότητα του μεταφορικού μέσου θα αποφασίζεται ανάλογα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης και την αναγκαιότητα χρήσης ειδικού οχήματος.

Το επιλέξιμο κόστος για την αγορά των εμπορικών οχημάτων περιορίζεται στις €100.000.

Τονίζεται ότι, στο στάδιο του αιτήματος καταβολής χορηγίας θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλεται το Πιστοποιητικό Εγγραφής Μηχανοκίνητου Οχήματος στο όνομα της επιχείρησης.

8.6. Άλλα Έξοδα

Με βάση τις πρόνοιες των κανονισμών των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (Άρθρο 49) παρέχεται η δυνατότητα για υπολογισμό των έμμεσων δαπανών ενός έργου στη βάση ενός κατ' αποκοπή ποσοστού 7% (flat rate) το οποίο θα υπολογίζεται επί του συνόλου των άμεσων επιλέξιμων δαπανών (υπόλοιπες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών του έργου).

Η κατηγορία αυτή αφορά ποσό που θα προκύπτει, από το άθροισμα των άμεσων επιλέξιμων δαπανών (όλες οι υπόλοιπες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είτε τεκμηριώνονται με παραστατικά πραγματικών δαπανών είτε υπολογίζονται) πολλαπλασιαζόμενο επί 7%.

Νοείται ότι, σε κάθε στάδιο πληρωμής, το ποσό αυτό θα υπολογίζεται με βάση το άθροισμα των άμεσων επιλέξιμων δαπανών που θα περιλαμβάνονται στο αίτημα καταβολής χορηγίας.

8.7. Διευκρινίσεις

8.7.1. Η έναρξη υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου που αφορά **Ανέγερση ή/και Επέκταση Κτηρίων**, μπορεί να γίνεται:

- α) μετά την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο Υπουργείο (ΥΕΕΒ) και
- β) αφού εξασφαλιστεί η γραπτή έγκριση του Ενδιάμεσου Φορέα (ΕΦ) για έναρξη των οικοδομικών εργασιών ανέγερσης ή/και επέκτασης κτηρίων. Η έγκριση δύναται να εξασφαλιστεί αφού προηγηθεί επιτόπιος έλεγχος για επαλήθευση των στοιχείων/πληροφοριών που αναφέρονται στην αίτηση.

Σημειώνεται ότι, ο επιτόπιος έλεγχος που θα πραγματοποιείται για τις περιπτώσεις αιτήσεων που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε ανέγερση ή/και επέκταση κτηρίων, η υλοποίηση των οποίων άρχισε πριν από την υποβολή της πρότασης (και δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής επένδυσης σε κτήρια), όπως αναφέρεται στην παρ. 8.2. πιο πάνω, θα επαληθεύει την αξία της εκτελεσθείσας εργασίας σε σχέση με τη συνολική αξία της προτεινόμενης επένδυσης.

8.7.2. Η έναρξη υλοποίησης των επενδύσεων που αφορούν τις Κατηγορίες Δαπανών **Διαμόρφωση/ Διαρρύθμιση Κτηρίων και Υποστατικών, Μηχανημάτων/ Εξοπλισμού και Μεταφορικών Μέσων**, μπορεί να γίνεται μόνο μετά την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο Υπουργείο (ΥΕΕΒ).

Υπογραμμίζεται ότι για σκοπούς του Σχεδίου ως **ημερομηνία υλοποίησης της επένδυσης** θεωρείται:

- α) Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα ή υλικά που αφορούν κτηριακές εγκαταστάσεις τα οποία **εισάγονται** από την αιτήτρια επιχείρηση από το εξωτερικό, η ημερομηνία του τιμολογίου καθώς **και** η ημερομηνία εισαγωγής τους/ παραλαβής τους.
- β) Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα που η επιχείρηση αγοράζει από την εγχώρια αγορά, η ημερομηνία του τιμολογίου του προμηθευτή.
- γ) Για τη διαμόρφωση/ διαρρύθμιση κτηρίων (εκτός των περιπτώσεων που αναφέρονται στο (α) πιο πάνω) οι ημερομηνίες των τιμολογίων που θα παρουσιάζονται.

Τα τιμολόγια και οι σχετικές αποδείξεις πληρωμής πρέπει να είναι εκδομένα στο όνομα της συμβαλλόμενης επιχείρησης.

8.7.3. Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της εγκριτικής απόφασης, γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του αιτητή και δεν δεσμεύει την απόφαση της αρμόδιας Αρχής σχετικά με την έγκριση ή μη της αίτησης.

8.7.4. Τα μηχανήματα/ εξοπλισμός που προμηθεύεται η επιχείρηση στα πλαίσια του Σχεδίου πρέπει να είναι καινούργια.

8.7.5. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

8.7.6. Το κόστος του εξοπλισμού πάνω στο οποίο θα υπολογίζεται η χορηγία, σημαίνει την τιμή CIF (Cost, Insurance & Freight – Αξία, Ασφάλεια και Ναύλος) όταν αυτός εισάγεται από άλλη χώρα από την ίδια την επιχείρηση ή την τιμή αγοράς (τιμολογίου) όταν αυτά αγοράζονται από την εγχώρια αγορά.

8.7.7. Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν (ημερομηνία τιμολογίου ή απόδειξης πληρωμής) πριν από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης, δεν είναι επιλέξιμες.

8.7.8. Όλα τα τιμολόγια θα πρέπει να εξοφλούνται με επιταγή του Δικαιούχου (της συμβαλλόμενης επιχείρησης) ή με την πιστωτική κάρτα της επιχείρησης ή μέσω τράπεζας (μεταφορά από τον λογαριασμό της επιχείρησης στον λογαριασμό του προμηθευτή) νοουμένου ότι τεκμηριώνεται με σχετικά παραστατικά όπως:

- ❖ Κατάσταση λογαριασμού από την Τράπεζα (Bank Statement) του Δικαιούχου, στην οποία να αναγράφονται οι αριθμοί των επιταγών, οι μεταφορές μέσω τράπεζας (bank transfer) και οι πληρωμές με πιστωτική κάρτα, με τις οποίες έγινε η πληρωμή/ εξόφληση των τιμολογίων.

Σε περίπτωση που δεν αναγράφεται ο αριθμός της επιταγής στην απόδειξη πληρωμής με την οποία έγινε η πληρωμή/ εξόφληση του τιμολογίου, απαιτείται η υποβολή αντιγράφου της επιταγής κατάλληλα σφραγισμένης από την Τράπεζα.

Διευκρινίζεται ότι:

- Πληρωμές σε μετρητά δεν θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς χορηγίας.
- Σε περίπτωση αγοράς εξοπλισμού με συμβόλαιο Ενοικιαγοράς (Finance) όπου συμβαλλόμενο μέρος/ αγοραστής είναι η επιχείρηση η οποία αιτείται χορηγίας, η δαπάνη γίνεται αποδεκτή νοουμένου ότι παρουσιαστεί εξόφληση του Συμβολαίου Ενοικιαγοράς.

8.7.9. Τιμολόγια που θα εκδίδονται από επιχειρήσεις – προμηθευτές εξοπλισμού και προσφοράς υπηρεσιών που δεν είναι εγγεγραμμένες στο Φ.Π.Α. δεν θα γίνονται αποδεκτά.

8.7.10. Για τις δαπάνες που θα υπολογίζονται στη βάση του πραγματικού κόστους (Διαμόρφωση/ Διαρρύθμιση Κτηρίων, Μηχανήματα/ Εξοπλισμός και Μεταφορικά Μέσα) απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα πρωτότυπα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών ή πιστό αντίγραφο σφραγισμένο και υπογεγραμμένο από τον προμηθευτή και οι αποδείξεις εξόφλησης τους. Για όλες τις υπόλοιπες δαπάνες (Ανέγερση ή/και Επέκταση Κτηρίων), οι οποίες θα υπολογίζονται στη βάση των Απλουστευμένων Επιλογών Κόστους (ΑΕΚ), απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται μεταξύ άλλων η Υπεύθυνη Δήλωση του αρχιτέκτονα του έργου για τα ολοκληρωμένα τετραγωνικά μέτρα (τμ.) καλυμμένου χώρου καθώς και η έκθεση της επιτόπιας επαλήθευσης που θα διενεργηθεί από τον ΕΦ.

Σημειώνεται ότι τα παραστατικά (τιμολόγια και αποδείξεις) που αποδεικνύουν την πραγματοποίηση μιας δαπάνης από τον Δικαιούχο ακόμη και στις περιπτώσεις ανέγερσης ή/ και επέκτασης κτηρίων, θα πρέπει να φυλάσσονται σε περίπτωση ελέγχου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα και για περίοδο που θα καθορίζεται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης.

8.7.11. Τιμολόγια δαπανών αξίας κάτω των **€100** μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

8.7.12. Όλα τα στοιχεία ενεργητικού που θα επιχορηγηθούν, θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στη μονάδα που λαμβάνει την ενίσχυση, θα θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού και θα πρέπει να αγοράζονται από τρίτους με τους όρους που ισχύουν στην αγορά. Κατά συνέπεια σε περιπτώσεις αγοράς προϊόντων ή πρώτων υλών από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή/ και συνδεδεμένες επιχειρήσεις θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το αρχικό κόστος αγοράς ή και κατασκευής τους. Σημειώνεται ότι η αγορά υπηρεσιών μεταξύ των οποίων και η αγορά/ ανάπτυξη λογισμικού από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή/ και συνδεδεμένες επιχειρήσεις δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη.

8.7.13. Για την παραχώρηση της δικαιούμενης χορηγίας ο Δικαιούχος θα πρέπει να έχει διευθετήσει τις υποχρεώσεις του με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Τμήμα Φορολογίας (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας [ΦΠΑ] και Φόρος Εισοδήματος). Σημειώνεται ότι, με βάση τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο του 2014, (Ν. 38(Ι)/2014), άρθρο 13 «Συμφηφισμός Εσόδων και Εξόδων», ο Γενικός Λογιστής, δύναται κατά την κρίση του, κατά τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο να αποκόπτει οφειλόμενα ποσά προς οποιοδήποτε οικονομικό φορέα ή άλλο ειδικό».

9. Υποβολή Προτάσεων

9.1. Αιτήσεις/ Προτάσεις υποβάλλονται **μόνο ηλεκτρονικά** μέσω της ιστοσελίδας <https://fundingapps.mcit.gov.cy> κατά την περίοδο υποβολής αιτήσεων που θα καθορίζεται με σχετική ανακοίνωση του ΥΕΕΒ. Οι ενδιαφερόμενοι δυνητικοί αιτητές προτρέπονται όπως **πρώτα μελετήσουν** προσεκτικά τις πρόνοιες του παρόντος Οδηγού Σχεδίου και των σχετικών εντύπων πληροφόρησης (υπόδειγμα αίτησης και οδηγός υποβολής αίτησης) και στη συνέχεια προχωρήσουν σε υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης.

9.2. Το Έντυπο Υποβολής της Πρότασης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που ζητούνται σ' αυτό.

ΤΟΝΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ή/ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Ή/ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ (παρ. 10.1.4).

9.3. Οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να επιβεβαιώσουν την επιτυχή υποβολή της αίτησης τους μέσω λήψης ηλεκτρονικού μηνύματος που θα αποστέλλεται ηλεκτρονικά (email) στην ηλεκτρονική διεύθυνση που θα δηλώνεται στο σύστημα.

Επισημαίνεται ότι οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να κρατήσουν εκτυπωμένο αντίγραφο της υποβληθείσας αίτησης, στο οποίο αναγράφεται «ΥΠΟΒΛΗΜΕΝΗ» και «Ημερομηνία Υποβολής». Το αντίγραφο δύναται να ζητηθεί ως αποδεικτικό επιτυχούς υποβολής της αίτησης στο ηλεκτρονικό σύστημα.

9.4. Αιτήσεις που δεν θα υποβληθούν και οριστικοποιηθούν μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος δεν θα λαμβάνονται υπόψη.

10. Διαδικασίες Εξέτασης, Αξιολόγησης και Ένταξης των Προτάσεων

10.1 Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και αξιολόγηση προτάσεων

10.1.1. Η Υπηρεσία, κατά την παραλαβή των αιτήσεων/ προτάσεων, προβαίνει στον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων, της επιλεξιμότητας, της κανονικότητας και της πληρότητας της επενδυτικής πρότασης και τη συμβατότητα της με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (Παράρτημα II).

10.1.2. Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δεν συντρέχουν οι πιο πάνω προϋποθέσεις για ένταξη της πρότασης στο Σχέδιο, η αίτηση θα απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας και θα ενημερώνεται άμεσα ο αιτητής.

10.1.3. Οι υπόλοιπες προτάσεις θα εξετάζονται και θα αξιολογούνται από την Επιτροπή Αξιολόγησης & Βαθμολόγησης με βάση τα συγκεκριμένα κριτήρια του Παραρτήματος III. **Η διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων είναι άμεση με βάση την ημερομηνία υποβολής των προτάσεων.** Οι προτάσεις που θα επιλεγούν **για ένταξη τους στο Σχέδιο**, θα είναι αυτές που θα συγκεντρώσουν τουλάχιστον το 60% της συνολικής βαθμολογίας.

10.1.4. **Μετά την υποβολή της αίτησης δεν θα επιτρέπεται η προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων**, εκτός και εάν κατά τον έλεγχο προκύψει ανάγκη για εξασφάλιση περαιτέρω διευκρινίσεων ή/ και συμπληρωματικών πληροφοριών σχετικά

με το περιεχόμενο της αίτησης ή/ και των στοιχείων/ εγγράφων που περιλήφθηκαν στην αίτηση. Σε τέτοια περίπτωση η αρμόδια Υπηρεσία δύναται να ζητήσει διευκρινίσεις μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, **οι οποίες θα πρέπει να υποβληθούν το αργότερο σε είκοσι (20) ημερολογιακές ημέρες** από την ημερομηνία αποστολής του ηλεκτρονικού μηνύματος.

Σε περίπτωση που οι διευκρινίσεις κριθούν ανεπαρκείς ή και δεν υποβληθούν εντός της προθεσμίας που τέθηκε, η αίτηση θα απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή και θα ενημερώνεται σχετικά η επιχείρηση.

10.2. Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης των Προτάσεων

Η **Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης** θα αξιολογεί και θα βαθμολογεί τις προτάσεις με βάση τα κριτήρια επιλογής του Σχεδίου (επισυνάπτονται ως Παράρτημα III) και θα υποβάλλει τα αποτελέσματα της για **επικύρωση στο Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒ (ανά δέσμες)**.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης θα είναι τριμελής (Πρόεδρος και δύο μέλη) και θα ορίζεται από το Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒ. Η Επιτροπή κατά τις συνεδρίες της έχει απαρτία όταν παρευρίσκονται και τα τρία μέλη της και το έργο της θα υποστηρίζεται από Λειτουργούς της Υπηρεσίας.

10.3 Προτάσεις που θα Ενταχθούν στο Σχέδιο

10.3.1. Οι προτάσεις που τελικά θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα είναι αυτές που θα εξασφαλίζουν τουλάχιστον εξήντα (60) μονάδες.

Στις περιπτώσεις επενδυτικών προτάσεων που δεν μπορούν να τύχουν χρηματοδότησης λόγω χαμηλής βαθμολογίας θα γίνεται ανάλογη ενημέρωση των ενδιαφερομένων στην οποία θα αναφέρονται οι λόγοι απόρριψης της αίτησης.

Τονίζεται ότι στο Σχέδιο θα ενταχθούν ώριμες επενδυτικές προτάσεις, οι οποίες θα πρέπει να ολοκληρωθούν εντός της περιόδου που καθορίζεται στην παρ. 11 του παρόντος Οδηγού. **Κατά συνέπεια το Σχέδιο ΔΕΝ προνοεί αναδιάρθρωση ή/και αλλαγή του επενδυτικού έργου που θα εγκριθεί.**

Κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση μπορεί να υποβάλει μόνο μια (1) επενδυτική πρόταση (αίτηση) σε κάθε χρονική περίοδο ανακοίνωσης του Σχεδίου. Σε περίπτωση απόσυρσης ή απόρριψης της αρχικής επενδυτικής πρότασης λόγω μη επιλεξιμότητας ή χαμηλής βαθμολογίας, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει το δικαίωμα επαναυποβολής ακόμη μιας (1) αίτησης για το ίδιο ή/και τροποποιημένο επενδυτικό έργο, νοουμένου ότι γίνει εντός της ίδιας χρονικής περιόδου ανακοίνωσης του Σχεδίου.

10.3.2. Σημειώνεται ότι οι κατάλογοι των προτάσεων (ανά δέσμες) που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα επικυρώνονται από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

10.3.3. Για τις προτάσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο, θα υπογράφεται σχετική Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του Δικαιούχου και του ΥΕΕΒ, με την οποία έκαστο μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις. Τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις της επιχείρησης θα εγγυούνται άλλα δύο φυσικά πρόσωπα.

Υπογραμμίζεται ότι η Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης θα πρέπει να υπογράφεται το αργότερο σε τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία της εγκριτικής επιστολής. Σε αντίθετη περίπτωση η έγκριση θα ακυρώνεται και θα αποδεσμεύονται οι σχετικοί πόροι. Ωστόσο το χρονικό περιθώριο των τριών (3) μηνών δύναται να παραταθεί με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας σε δικαιολογημένες πάντα περιπτώσεις.

Κατά την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης, ο Δικαιούχος προσκομίζει τα απαιτούμενα χαρτόσημα για χαρτοσήμανση της Συμφωνίας σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

10.3.4. Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο, θα τηρούν ή δεσμεύονται να τηρούν την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για το περιβάλλον, την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη διάκριση και ιδιαίτερα, τους νόμους και κανονισμούς που αναφέρονται στο Παράρτημα IV που επισυνάπτεται.

10.3.5. Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο δεσμεύονται να λαμβάνουν ικανοποιητικά μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας, Ο Ενδιάμεσος Φορέας θα παρέχει καθοδήγηση, για τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας σύμφωνα και με τον Οδηγό της Διαχειριστικής Αρχής για δράσεις δημοσιότητας που θα διαμορφωθεί για να καλύπτει τις πρόνοιες των Κανονισμών της ΠΠ 2021-2027.

10.3.6. Οι Δικαιούχοι του Σχεδίου δύνανται να ανακατανείμουν τις εγκεκριμένες τους δαπάνες **σε ποσοστό μέχρι και 30% της επιλέξιμης δαπάνης**, νοουμένου ότι η προτεινόμενη αλλαγή γίνει **ΜΟΝΟ** εντός της ίδιας Κατηγορίας Δαπανών Μηχανήματα/ Εξοπλισμός και Μεταφορικά Μέσα και ΔΕΝ υπερβαίνει το εγκεκριμένο προϋπολογισμό της κάθε Κατηγορίας Δαπανών.

Νοείται ότι, το αναθεωρημένο επιλέξιμο κόστος κάθε δαπάνης δεν θα ξεπερνά τα όρια που μπορεί να καθορίστηκαν με οποιαδήποτε απόφαση της Επιτροπής Αξιολόγησης ή/ και δεν θα επηρεάζει τυχόν άλλες αποφάσεις της.

11. Υλοποίηση Επενδυτικών Έργων – Καταβολή των Χορηγιών

11.1. Οι δικαιούχοι μπορούν να προχωρούν στην υλοποίηση των επενδύσεων τους μετά την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης τους στο Υπουργείο, με αποκλειστικά δική τους ευθύνη και σύμφωνα πάντα με το επενδυτικό πρόγραμμα που δηλώνουν. Υπενθυμίζεται ότι, η έναρξη υλοποίησης των επενδύσεων που αφορούν Ανέγερση ή/και Επέκταση Κτηρίων θα μπορεί να γίνεται μόνο μετά την εξασφάλιση γραπτής έγκρισης για έναρξη των εν λόγω εργασιών από τον Ενδιάμεσο Φορέα του ΥΕΕΒ (η παρ. 8.7.1 είναι σχετική).

11.2. Η πλήρης υλοποίηση και αποπεράτωση των επενδύσεων σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στη **Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης** θα πρέπει να γίνεται το αργότερο σε 24 μήνες από την ημερομηνία της επιστολής της εγκριτικής απόφασης που θα αποστέλλεται στους δικαιούχους από το ΥΕΕΒ.

Επενδύσεις που δεν θα ολοκληρώνονται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

Το πιο πάνω χρονοδιάγραμμα δύναται να παραταθεί από το ΥΕΕΒ μέχρι και έξι (6) πρόσθετους μήνες, κατόπιν υποβολής τεκμηριωμένου γραπτού αιτήματος από τον Δικαιούχο.

Σε περίπτωση περαιτέρω καθυστέρησης στην ολοκλήρωση των επενδύσεων θα μπορεί να δοθεί πρόσθετη παράταση που δεν θα υπερβαίνει τους τέσσερις (4) μήνες, κατόπιν απόφασης του Διευθυντή της Υπηρεσίας και αφού προηγηθεί νέο τεκμηριωμένο αίτημα για παράταση.

12. Τρόπος καταβολής της Χορηγίας

12.1. Η καταβολή της Δημόσιας Χρηματοδότησης μπορεί να γίνεται σε τρεις (3) φάσεις όπως φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα:

Καταβολή Δημόσιας Χρηματοδότησης

Φάσεις Υλοποίησης Έργου	Πιστοποιηθέν Έργο	Δημόσια Χρηματοδότηση
Α ΦΑΣΗ	Υπογραφή Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης	Προκαταβολή που θα καλύπτει μέχρι 40% της εγκεκριμένης δημόσιας ενίσχυσης
Β ΦΑΣΗ	Μετά την υλοποίηση και πιστοποίηση δαπανών πέραν του 40% και μέχρι 60% του έργου	Χορηγία που αντιστοιχεί στο πιστοποιημένο επιλέξιμο κόστος, αφαιρουμένης τυχόν προκαταβολής και νοουμένου ότι το ποσό της επιλέξιμης επένδυσης υπερβαίνει το κατώτατο όριο επένδυσης των €10.000
Γ ΦΑΣΗ	Μετά την ολοκλήρωση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου, την επίτευξη των στόχων του και την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης	Χορηγία επί του υπόλοιπου επιλέξιμου κόστους που υλοποιήθηκε και πιστοποιήθηκε

12.2. Για την πληρωμή της προκαταβολής (Α Φάση) δεν είναι απαραίτητη η διενέργεια δαπανών. Απαιτείται όμως η υποβολή γραπτού αιτήματος από τον Δικαιούχο και η κατάθεση σχετικής εγγυητικής επιστολής από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ύψους 100% του ποσού της προκαταβολής. Η εγγυητική αποδεσμεύεται μετά την υλοποίηση και πιστοποίηση της επένδυσης που αναλογεί στην προκαταβολή που δόθηκε.

Η ημερομηνία λήξης της εγγυητικής επιστολής θα πρέπει να είναι έξι (6) μήνες μετά την ημερομηνία λήξης υλοποίησης του επενδυτικού έργου.

Σημειώνεται ότι η προκαταβολή που καταβάλλεται σε Δικαιούχο Έργου που εντάσσεται στο Σχέδιο θα πρέπει να καλύπτεται από δαπάνες που καταβάλλονται από τον Δικαιούχο στο πλαίσιο εφαρμογής του Έργου και να δικαιολογείται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας ή/ και από αξία ολοκληρωμένων καλυμμένων τετραγωνικών μέτρων, ανέγερσης ή/και επέκτασης κτηρίων, η οποία θα υπολογίζεται με βάση τα όσα αναφέρονται στην παράγραφο 8.2. Ανέγερση ή/και Επέκταση Κτηρίων.

12.3. Για την πληρωμή του ποσού της Β Φάσης θα γίνεται οικονομικός και φυσικός έλεγχος της προόδου του έργου και για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου θα πρέπει να υπάρχουν τα πρωτότυπα παραστατικά τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών και οι αποδείξεις πληρωμής τους (όπου εφαρμόζεται) ή/και Υπεύθυνη Δήλωση από αρχιτέκτονα εάν πρόκειται για ανέγερση ή/και επέκταση κτηρίων. **Νοείται ότι πριν την καταβολή της χορηγίας θα κατατίθενται όλες οι απαιτούμενες άδειες που είναι δυνατόν να εξασφαλισθούν και που αφορούν το έργο της επένδυσης.**

12.4. Η καταβολή του υπόλοιπου ποσού της χορηγίας (Γ Φάση) θα γίνεται μετά την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου σύμφωνα πάντα με το εγκεκριμένο επενδυτικό πρόγραμμα. Νοείται ότι πριν την καταβολή της χορηγίας θα κατατίθενται όλες οι απαιτούμενες άδειες που αφορούν το έργο της επένδυσης.

Τονίζεται ότι στις περιπτώσεις ανέγερσης ή/ και επέκτασης κτηρίων, θα διενεργείται επιτόπιος έλεγχος ώστε να επιβεβαιωθεί ότι η εκτέλεση της εργασίας (ανέγερση ή/και επέκταση) έγινε σύμφωνα με τα αρχιτεκτονικά σχέδια και ότι τα ολοκληρωμένα τετραγωνικά μέτρα (τ.μ) συνάδουν με την Υπεύθυνη Δήλωση του αρχιτέκτονα του έργου.

12.5. Σημειώνεται ότι το κατ' αποκοπή ποσό θα προκύπτει από το άθροισμα των άμεσων επιλέξιμων δαπανών πολλαπλασιαζόμενο επί 7% και θα παραχωρείται σε κάθε στάδιο πληρωμής αφού προηγηθεί η πιστοποίηση του έργου.

12.6. Ο εγκεκριμένος στόχος απασχόλησης που αφορά τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και θα ορίζεται και στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης, πρέπει να επιτευχθεί κατά 100%. Σε αντίθετη περίπτωση το συγκεκριμένο κριτήριο επαναβαθμολογείται από την Υπηρεσία και αν η νέα βαθμολογία είναι κάτω από τις εξήντα (60) μονάδες τότε αυτή απεντάσσεται από το Σχέδιο και απαιτείται εντόκως η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

12.7. Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου. Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μεγαλύτερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση υπολογίζεται επί της εγκριθείσας δαπάνης (εκτός και εάν εφαρμόζεται η πρόνοια της παραγράφου 10.3.6).

12.8. Κατά το στάδιο επαλήθευσης της επένδυσης η αρμόδια Υπηρεσία δύναται να αναθεωρήσει το τελικό επιλέξιμο κόστος των εγκεκριμένων δαπανών, νοουμένου ότι δεν ξεπερνά το συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό.

12.9. Σε περίπτωση μη υλοποίησης του έργου μέσα στην προθεσμία που αναφέρεται στην παρ. 11 σε βαθμό που η επιχείρηση να μπορεί να λειτουργήσει και να παράξει/ προσφέρει το προϊόν της, τότε αυτή χάνει το σχετικό δικαίωμα και ακολουθούνται οι διαδικασίες απένταξης της από το Σχέδιο και επιστροφής του ποσού τυχόν καταβληθείσας χορηγίας προσαυξημένου με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

12.10. Δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης της εγκριτικής απόφασης που αφορά αύξηση του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

12.11. Η υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων και όλων των απαραίτητων αδειών για καταβολή της τελευταίας δόσης της χορηγίας (Γ Φάση) θα πρέπει να γίνεται το αργότερο

σε τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία λήξης της περιόδου υλοποίησης των επενδύσεων που αναφέρεται στην εγκριτική επιστολή. Σε περίπτωση κωλύματος θα πρέπει να υποβάλλεται τεκμηριωμένο αίτημα για παράταση και ανάλογη απόφαση θα λαμβάνεται από το Διευθυντή της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας.

12.12. Το δελτίο πληρωμής που εκδίδεται από το Λογιστήριο του ΕΦ θεωρείται ως αποδεικτικό στοιχείο ολοκλήρωσης του έργου. Τα αποδεικτικά πληρωμής καταχωρούνται στο σχετικό φάκελο και φέρουν την ειδική σφραγίδα.

13. Κυρώσεις - Εγγυήσεις

Εάν διαπιστωθεί η υποβολή ψευδούς δήλωσης ή στοιχείων και πληροφοριών πριν ή/ και μετά την παραχώρηση χορηγίας, η αίτηση της συγκεκριμένης επιχείρησης απορρίπτεται και απαιτείται η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας προσαυξημένης με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Επίσης, δυνατόν να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα εναντίον της επιχείρησης, όπως ο αποκλεισμός της από όλα τα Σχέδια Ενισχύσεων ή/ και η λήψη νομικών μέτρων εναντίον της.

Βάσει του νέου κανονιστικού πλαισίου, θα γίνεται δημοσιονομική διόρθωση και αναλογική ανάκτηση του ποσού που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως προσαυξημένου με τόκο, αν σε περίοδο τριών (3) ετών από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας, η χρηματοδοτούμενη επένδυση υπόκειται σε οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

- παύση ή μετεγκατάσταση μιας δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος,
- αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα,
- ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

Σε περίπτωση που από την ημερομηνία έγκρισης της πρότασης μέχρι και τη συμπλήρωση τριετίας (ζετίας) από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης τελικής πιστοποίησης του έργου (τελική πληρωμή της χορηγίας/ Γ Φάση) διαπιστωθεί :

- μετεγκατάσταση της επιχείρησης
- πώληση ή μεταβίβαση της επιχείρησης
- πώληση ή μεταβίβαση για οποιονδήποτε λόγο ή εκμίσθωση πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν επιχορηγηθεί

χωρίς προηγούμενη έγκριση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης,

η εγκριτική απόφαση θεωρείται αυτοδικαίως ως ουδέποτε εκδοθείσα και γίνεται αμέσως δημοσιονομική διόρθωση και αναλογική ανάκτηση του ποσού που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως, προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις, προσαυξημένου με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η έγκριση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης εντός της περιόδου των τριών (3) χρόνων από την ημερομηνία της απόφασης τελικής πιστοποίησης του έργου μπορεί να γίνεται μόνο για πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις και μετά από εισήγηση του Διευθυντή της Υπηρεσίας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου.

Ο Δικαιούχος θα πρέπει να θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της Διαχειριστικής Αρχής, του Ενδιάμεσου Φορέα, της Αρχής Πιστοποίησης, της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου και της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία του έργου και γενικότερα σε όλους τους ελεγκτικούς φορείς της Κύπρου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόσθετα θα δέχεται επιτόπιες σε κάθε περίπτωση επαληθεύσεις από τον ΕΦ, καθώς και ελέγχους από τα άλλα αρμόδια ελεγκτικά όργανα και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να δίνει όλες τις αναγκαίες επεξηγήσεις.

Σημειώνεται ότι κάθε επιχείρηση που εντάσσεται στο Σχέδιο θα πρέπει να τηρεί ξεχωριστό φάκελο στον οποίο θα καταχωρούνται όλα τα σχετικά έγγραφα (τιμολόγια, αποδείξεις, συμφωνίες, κ.α.) που αφορούν την υλοποίηση της επενδυτικής της πρότασης, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν ανέγερση ή/και επέκταση κτηρίων και τα οποία θα φυλάσσονται για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών, από την 31^η Δεκεμβρίου που ακολουθεί την υποβολή των λογαριασμών στην ΕΕ στους οποίους περιλαμβάνεται η δαπάνη⁴ της πράξης και θα καταστρέφονται μόνο μετά την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Επίσης κάθε επιχείρηση που εντάσσεται στο Σχέδιο, θα πρέπει να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα ή κατάλληλη λογιστική κωδικοποίηση στο λογιστικό της σύστημα ή ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό ή ξεχωριστό λογιστικό αρχείο που αφορά το επενδυτικό της έργο. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι τα έγγραφα δεν τηρούνται σωστά με αποτέλεσμα να απολεσθεί η κοινοτική συνεισφορά από το Κράτος, τότε οι επιχειρήσεις θα επιστρέφουν τη σχετική χορηγία προσαυξημένη με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Για το σκοπό αυτό θα υπογράφεται σχετική Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ των δικαιούχων που θα ενταχθούν στο Σχέδιο και του ΥΕΕΒ, με την οποία έκαστο μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις.

14. Ενστάσεις

14.1. Αιτητές των οποίων οι προτάσεις δεν περιλαμβάνονται στους καταλόγους για ένταξη τους στο Σχέδιο λόγω χαμηλής βαθμολογίας ή μέρος των επενδύσεων τους έχει απορριφθεί γιατί θεωρήθηκαν μη επιλέξιμες, έχουν το δικαίωμα όπως μέσα σε 30 μέρες από την ημερομηνία της σχετικής επιστολής του Υπουργείου ή του εμβάσματος της χορηγίας στον τραπεζικό λογαριασμό της επιχείρησης, να υποβάλουν γραπτή ένσταση **που θα αποστέλλεται ταχυδρομικά με**

---

⁴ Η πληροφορία αυτή θα κατέχεται από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) και γι' αυτό απαιτείται η εκ των προτέρων έγκριση του για καταστροφή οποιουδήποτε εγγράφου που σχετίζεται με την επένδυση.

συστημένη επιστολή προς το Υπουργείο ή με τρόπο που δύναται να καθορίσει ο ΕΦ (ΥΕΕΒ) μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος του ΥΕΕΒ.

Στην επιστολή θα πρέπει να ζητείται επανεξέταση της αίτησης παραθέτοντας τους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους οι αιτητές πιστεύουν ότι η επενδυτική πρόταση ή μέρος της δεν έπρεπε να απορριφθεί.

- 14.2. Οι εν λόγω ενστάσεις εφόσον δεν αφορούν πρόδηλα σφάλματα (σε τέτοιες περιπτώσεις τα πρόδηλα σφάλματα θα διορθώνονται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου) θα εξετάζονται από τριμελή Επιτροπή Λειτουργιών του Υπουργείου που θα ορίζεται για το σκοπό αυτό από τον Γενικό Διευθυντή. Στην Επιτροπή Εξέτασης των Ενστάσεων θα συμμετέχει Λειτουργός που έχει εμπλακεί ενεργά στην ετοιμασία του Σχεδίου αλλά δεν θα συμμετέχει κανένας Λειτουργός που αποτέλεσε μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης για το συγκεκριμένο Σχέδιο. Σκοπός της Επιτροπής Ενστάσεων είναι να διασφαλίσει ότι η πρόταση έτυχε ίσης και δίκαιης μεταχείρισης από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης και την Υπηρεσία.

Διευκρινίζεται ότι **οι αιτητές που επιθυμούν να υποβάλουν ένσταση ΔΕΝ θα μπορούν να επαναυποβάλουν αίτηση για το ίδιο ή/ και τροποποιημένο επενδυτικό έργο εντός της τρέχουσας χρονικής περιόδου ανακοίνωσης του Σχεδίου**, όπως αναφέρεται στην παρ. 10.3 του παρόντος Οδηγού εκτός και εάν αυτή εξεταστεί από την αρμόδια Επιτροπή Ενστάσεων και ληφθεί σχετική απόφαση.

- 14.3. Οι Κατευθυντήριες Γραμμές διαχείρισης των ενστάσεων παρουσιάζονται στο Παράρτημα V.
- 14.4. Σε όλες τις περιπτώσεις υποβολής ενστάσεων που τελικά δεν ικανοποιούνται, οι αιτητές διατηρούν το δικαίωμα αν το επιθυμούν να προσφύγουν στο Δικαστήριο.

15. Ερμηνείες– Τροποποιήσεις

Ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας, ερμηνεύει, συμπληρώνει και τροποποιεί όπου αιτιολογημένα παρουσιάζεται πρόβλημα, τους όρους και πρόνοιες του Σχεδίου που διευκολύνουν την εφαρμογή του, αφού εξασφαλίσει την εκ των προτέρων έγκριση της Διαχειριστικής Αρχής.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ιανουάριος 2021

1^η τροποποίηση – Απρίλιος 2022

2^η τροποποίηση – Νοέμβριος 2022

3^η τροποποίηση – Ιούνιος 2023

4^η τροποποίηση – Ιανουάριος 2025

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Παρ. Ι της Συνθήκης της Ε.Ε.

Παράρτημα Ι της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΙΝΑΚΑΣ
Προβλεπόμενος στο άρθρο 32 της συνθήκης

(1) Κλάση της ονοματολογίας των Βρυξελλών	(2) Περιγραφή εμπορευμάτων
Κεφάλαιο 1 Κεφάλαιο 2 Κεφάλαιο 3 Κεφάλαιο 4 Κεφάλαιο 5 05.04	Ζώα ζώντα Κρέατα και βρώσιμα παραπροϊόντα σφαγίων Ιχθείς, μαλακόστρακα και μαλάκια Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας. Ωά πτηνών. Μέλι φυσικόν Έντερα, κύστεις και στόμαχοι ζώων, ολόκληρα ή εις τεμάχια, πλην των εξ ιχθύων τοιούτων
05.15	Προϊόντα ζωικής προελεύσεως, μη αλλαχού κατονομαζόμενα ή περιλαμβανόμενα. Μη ζώντα ζώα των κεφαλαίων 1 και 3, ακατάλληλα διά την ανθρώπινη κατανάλωση
Κεφάλαιο 6	Φυτά ζώντα και προϊόντα ανθοκομίας
Κεφάλαιο 7	Λαχανικά, φυτά, ρίζαι και κόνδυλοι, άπαντα εδώδιμα
Κεφάλαιο 8	Καρποί και οπώραι εδώδιμοι. Φλοιοί εσπεριδοειδών και πεπόνων
Κεφάλαιο 9	Καφές, τέιον και αρτύματα (μπαχαρικά), εξαιρέσει του ματέ (κλάσις 09.03)
Κεφάλαιο 10	Δημητριακά
Κεφάλαιο 11	Προϊόντα αλευροποιίας, βύνη, άμυλα, γλουτένη, ινουλίνη
Κεφάλαιο 12	Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις. Σπέρματα, σπόροι σποράς και διάφοροι καρποί. Βιομηχανικά και φαρμακευτικά φυτά. Άχυρα και χορτονομαί.
Κεφάλαιο 13 ex 13.03	Πηκτίνη
Κεφάλαιο 15	
15.01	Λίπος χοίρειον υπό την ονομασίαν “saindoux” και λοιπά χοίρεια λίπη, λαμβανόμενα διά πίεσεως ή τήξεως. Λίπη πουλερικών λαμβανόμενα διά πίεσεως ή τήξεως
15.02	Λίπη βοοειδών, προβατοειδών και αιγοειδών, ακατέργαστα ή τετηγμένα, περιλαμβανομένων και των λιπών των λεγομένων πρώτης εκθλίψεως
15.03	Στεατίνη, ελαιοστεατίνη, έλαιον του υπό την ονομασία “saindoux” χοιρείου λίπους και ελαιομαργαρίνη, άνευ προσθήκης γαλακτοματοποιών ουσιών, άνευ αναμείξεως ή παρασκευής τινός
15.04	Λίπη και έλαια ιχθύων και θαλασσίων θηλαστικών, έστω και εξηυγενισμένα

(1) Κλάση της ονοματολογίας των Βρυξελλών	(2) Περιγραφή εμπορευμάτων
15.07	Έλαια φυσικά μόνιμα, ρευστά ή αλοιφώδη, ακαθάριστα κεκαθαρμένα ή εξηυγενισμένα
15.12	Έλαια και λίπη ζωικά ή φυτικά υδρογονωμένα, έστω και εξηυγενισμένα, αλλ' ουχί περαιτέρω επεξεργασμένα
15.13	Μαργαρίνη, απομίμησις χοιρείου λίπους (simili saindoux) και έτερα βρώσιμα λίπη παρασκευασμένα
15.17	Υπολείμματα προκύπτοντα εκ της επεξεργασίας των λιπαρών ουσιών ή των ζωικών ή φυτικών κηρών
Κεφάλαιο 16	Παρασκευάσματα κρεάτων, ιχθύων, μαλακοστράκων και μαλακίων
Κεφάλαιο 17	
17.01	Σάκχαρις τεύτλων και σακχαροκαλάμου, εις στερεάν κατάστασιν
17.02	Έτερα, σάκχαρα, σιρόπια. Υποκατάστατα του μέλιτος, έστω και μεμειγμένα μετά φυσικού μέλιτος. Σάκχαρα και μελάσσαι κεκαυμένα.
17.03	Μελάσσαι, έστω και αποχρωματισμένα
17.05(*)	Σάκχαρα, σιρόπια και μελάσσαι, άπαντα αρωματισμένα ή τεχνικώς κεχρωσμένα (περιλαμβανομένης και της δια βανίλλης ή βανιλίνης αρωματισμένης σακχάρως) εξαιρουμένων των χυμών οπωρών μετά προσθήκης σακχάρως εις πάσαν αναλογίαν
Κεφάλαιο 18	
18.01	Κακάον εις βαλάνους και θραύσματα βαλάνων, ακατέργαστα ή πεφρυγμένα
18.02	Κελύφη, φλοιοί, μεμβράναι και απορρίμματα κακάου
Κεφάλαιο 20	Παρασκευάσματα οσπρίων, λαχανικών, οπωρών και ετέρων φυτών ή μερών φυτών
Κεφάλαιο 22	
22.04	Γλεύκος σταφυλών, μερικώς ζυμωθέν, έστω και αν η ζύμωσις ανεστάλη καθ' οιονδήποτε έτερον τρόπον, εξαιρέσει της διά προσθήκης οινοπνεύματος
22.05	Οίνοι εκ νωπών σταφυλών. Γλεύκος εκ νωπών σταφυλών, ούτινος η ζύμωσις ανεστάλη τη προσθήκη οινοπνεύματος (περιλαμβανομένων και των μιστελιών)
22.07	Μηλίτης, απίτης, υδρόμελι και έτερα ποτά προερχόμενα εκ ζυμώσεως
ex 22.08(*) ex 22.09(*)	Αιθυλική αλκοόλη, μετουσιωμένη ή μη, οιοιδήποτε αλκοολομετρικού τίτλου, λαμβανόμενη από γεωργικά προϊόντα περιλαμβανόμενα στο παράρτημα Ι της συνθήκης, εξαιρουμένων των αποσταγμάτων, ηδύποτων και ετέρων οινοπνευματωδών ποτών, συνθέτων αλκοολούχων παρασκευασμάτων (καλουμένων συμπεπυκνωμένων εκχυλισμάτων) δια την Παρασκευή ποτών
ex 22.10(*)	Όξος εδώδιμον και υποκατάστατα αυτού εδώδιμα
Κεφάλαιο 23	Υπολείμματα και απορρίμματα των βιομηχανιών ειδών διατροφής. Τροφαί παρεσκευασμένα δια ζώα

(1) Κλάση της ονοματολογίας των Βρυξελλών	(2) Περιγραφή εμπορευμάτων
Κεφάλαιο 24	
24.01	Καπνός ακατέργαστος ή μη βιομηχανοποιημένος. Απορρίμματα καπνού
Κεφάλαιο 45	
45.01	Φελλός, φυσικός ακατέργαστος και απορρίμματα φελλού. Φελλός εις θραύσματα, κόκκους ή κόνιν
Κεφάλαιο 54	
54.01	Λίνον, ακατέργαστον, μουσκευμένον, αποφλοιωμένον, κτενισμένον ή άλλως πως κατειργασμένον, μη όμως νηματοποιημένον: Στυπία και απορρίμματα (περιλαμβανομένου και του εκ της ξάνσεως νημάτων, υφασμάτων ή ρακών προερχομένου λίνου)
Κεφάλαιο 57	
57.01	Κάναβις (<i>Cannabis, sativa</i>) ακατέργαστος, μουσκευμένη, αποφλοιωμένη, κτενισμένη ή άλλως κατειργασμένη, αλλά μη νηματοποιημένη. Στυπία και απορρίμματα καννάβεως (περιλαμβανομένων και των προερχομένων εκ της ξάνσεως νημάτων, υφασμάτων ή ρακών)
(*) Κλάση που προστέθηκε από το άρθρο 1 του κανονισμού αριθ. 7α του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, της 18 ^{ης} Δεκεμβρίου 1959 (ΕΕ 7 της 30.1.1961, σ. 71/61)	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής

A.	Τυπικές προϋποθέσεις
1.	Η πρόταση έχει υποβληθεί εντός της τεθείσας από την πρόσκληση προθεσμίας.
2.	Η πρόταση έχει υποβληθεί στα τυποποιημένα έντυπα του ηλεκτρονικού συστήματος όπως προβλέπεται στην πρόσκληση.
3.	Η πρόταση περιέχει όλα τα συνοδευτικά έγγραφα όπως αυτά καθορίζονται τόσο στη πρόσκληση όσο και στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Υποβολής Πρότασης.
4.	Τα τυποποιημένα έντυπα της πρότασης και τα συνοδευτικά έγγραφα είναι πλήρως συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα.
5.	Ο αιτητής εμπίπτει στους δυνητικούς δικαιούχους που καθορίζονται στην πρόσκληση.
6.	Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται στις επιλέξιμες περιοχές οι οποίες αναφέρονται στην πρόσκληση.
7.	Ο προϋπολογισμός του Έργου είναι μέσα στα καθορισμένα όρια.

B.	Επιλεξιμότητα
1.	Συμβατότητα του προτεινόμενου έργου με το αντικείμενο, τους στόχους και τις Κατηγορίες Δραστηριοτήτων, καθώς επίσης και τους όρους επιλεξιμότητας, όπως αναφέρονται στην πρόσκληση.
2.	Συμβατότητα της χρονικής περιόδου υλοποίησης του έργου με τους όρους που καθορίζονται στο Σχέδιο και στην Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων.
3.	Ο αιτητής θα πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει τους απαιτούμενους χρηματοοικονομικούς πόρους για να υλοποιήσει το προτεινόμενο έργο.
4.	Το προτεινόμενο έργο είναι συμβατό με τις πρόνοιες των σχετικών Κοινοτικών Κανονισμών, ώστε οι δαπάνες να είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση.

Γ.	Κριτήρια για τη Συμβατότητα με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές (κανονικότητα της πρότασης)
1.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής νομοθεσίας και των κοινοτικών κανόνων για το περιβάλλον.
2.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και για τη μη διάκριση.
3.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή των κανονισμών δημοσιότητας και πληροφόρησης.

Δ.	Πληρότητα της Πρότασης
1.	Πλήρης και σαφής τεκμηριωμένη περιγραφή του προτεινομένου έργου σύμφωνα με την πρόσκληση.
2.	Σαφής καταγραφή των δραστηριοτήτων, των διακριτών τμημάτων του έργου και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης (χρονικού προγραμματισμού).
3.	Σαφής καταγραφή κόστους υλοποίησης ανά φάση και αξιολόγηση.
4.	Σαφής τεκμηρίωση αναμενόμενων αποτελεσμάτων.
5.	Σαφής και τεκμηριωμένη περιγραφή του τρόπου διοίκησης.
6.	Σαφής περιγραφή τρόπου λειτουργίας.
7.	Ύπαρξη απαιτούμενων δικαιολογητικών όπως αυτές περιγράφονται στο σχετικό Έντυπο Αίτησης ή/και Κατάλογο Δικαιολογητικών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – Κριτήρια Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης των Προτάσεων από την αρμόδια Επιτροπή

ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Κριτήρια αξιολόγησης της νέας μονάδας – επιχείρησης

Βαρύτητα 100 μονάδες

(i) Χρηματοδότηση της επένδυσης

15 μονάδες

Θα βαθμολογείται ο δείκτης «Ίδια κεφάλαια»: (Κόστος επιλέξιμης επένδυσης – ύψος αναμενόμενης χορηγίας). Για κάθε 0.15 μονάδα του δείκτη μια μονάδα βαθμολογία.

(ii) Βιωσιμότητα της νέας μονάδας

50 μονάδες

- Τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης⁵ που θα υποβάλλεται και περιλαμβάνει καταστάσεις ρευστότητας και κερδοζημιών για μια πενταετία (επικερδότητα, απόδοση κεφαλαίου, ρευστότητα, πωλήσεις, κ.τ.λ.)
30 μονάδες

- Τα προϊόντα/ υπηρεσίες που θα παράγονται και οι δυνατότητες προώθησης τους στην αγορά σε σχέση με την γενική κατάσταση της αγοράς (ποιότητα προϊόντων/ υπηρεσιών, ιδιαίτερα πλεονεκτήματα και χαρακτηριστικά τους, δυνατότητες προώθησης τους στην ντόπια αγορά και στο εξωτερικό, τιμές τους σε σύγκριση με τον ανταγωνισμό, κα.).
Η παραγωγή προϊόντων ή/ και παροχή υπηρεσιών με ψηλή προστιθέμενη αξία και με εξαγωγικό προσανατολισμό θα θεωρείται πλεονέκτημα.
20 μονάδες

---

⁵ Η υποβολή τεχνοοικονομικής μελέτης από όλες τις νέες επιχειρήσεις είναι απαραίτητη. Η Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει ή να μην δεχθεί τα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης και να αποφασίσει με τη δική της κρίση και εμπειρία.

(iii) Θέσεις Εργασίας

10 μονάδες

- Θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν

Για κάθε μόνιμη θέση εργασίας που δημιουργείται 2,5 μονάδες.

(iv) Εμπειρίες και προσόντα ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης

10 μονάδες

- Οι εμπειρίες των ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης από αντίστοιχα έργα ή άσκηση άλλης επιχειρηματικής δραστηριότητας **5 μονάδες**
- Το μορφωτικό επίπεδο και τα ακαδημαϊκά προσόντα των ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης. **5 μονάδες**

(v) Μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση νερού & ενέργειας

5 μονάδες

- Αποφυγή ρύπανσης εντός του εργοστασιακού χώρου και προστασία του περιβάλλοντος **2,5 μονάδες**
- Εξοικονόμηση νερού και ενέργειας **2,5 μονάδες**

(vi) Τόπος εγκατάστασης της μονάδας

10 μονάδες

- Επιχειρήσεις που θα εγκατασταθούν σε περιοχές της υπαίθρου και όσο πιο μακριά από τα αστικά κέντρα θα εξασφαλίζουν όλες τις μονάδες. Η βαθμολογία θα μειώνεται ανάλογα, όσο αυτές γειτνιάζουν με τα αστικά κέντρα.

ΓΙΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

A. Κριτήρια αξιολόγησης υφιστάμενης κατάστασης

Βαρύτητα 35 μονάδες

(i) Περιοχή που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση

5 μονάδες

- Επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε περιοχές της υπαίθρου και όσο πιο μακριά από τα αστικά κέντρα θα εξασφαλίζουν όλες τις μονάδες. Η βαθμολογία θα μειώνεται ανάλογα, όσο αυτές γειτνιάζουν με τα αστικά κέντρα.

(ii) Οικονομικά στοιχεία τελευταίας διετίας βάσει δεικτών

10 μονάδες

- Επικερδότητα   μέχρι   2 μονάδες
- Απόδοση Κεφαλαίου   μέχρι   2 μονάδες
- Ρευστότητα   μέχρι   2 μονάδες
- Μεταβολή πωλήσεων   μέχρι   2 μονάδες
- Κεφαλαιουχική δομή   μέχρι   2 μονάδες

(iii) Υποδομές της επιχείρησης

10 μονάδες

- Επίπεδο οργάνωσης διαδικασιών (ύπαρξη τυποποιημένων διαδικασιών, επάρκεια χώρων κτλ.)
- Επίπεδο υφιστάμενου εξοπλισμού
- Επίπεδο/ τρόπος οργάνωσης τμημάτων
- Ύπαρξη πιστοποιητικού ποιότητας ή/και μέσων για ποιοτικό έλεγχο

(iv) Οργάνωση και στελέχωση

10 μονάδες

- Επάρκεια ανθρώπινων πόρων ως προς την μόρφωση και την εξειδίκευση σε σχέση με το είδος της επιχείρησης. **3 μονάδες**
- Εμπειρία του προσωπικού της επιχείρησης από αντίστοιχα έργα. **4 μονάδες**
- Επίπεδο εκπαίδευσης διευθυντικών στελεχών / επαγγελματική εμπειρία. **3 μονάδες**

B. Κριτήρια αξιολόγησης του προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου

65 μονάδες

(i) Βιωσιμότητα της νέας επένδυσης

55 μονάδες

- Τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης⁶ που θα υποβάλλεται και περιλαμβάνει καταστάσεις ρευστότητας και κερδοζημιών για μια πενταετία ή οι προβλέψεις που δηλώνονται στην αίτηση. **25 μονάδες**
- Τα προϊόντα/ υπηρεσίες που παράγονται και οι δυνατότητες προώθησης τους στην αγορά σε σχέση με την γενική κατάσταση της αγοράς. **5 μονάδες**
- Το μέγεθος της επένδυσης σε σχέση με τις οικονομικές δυνατότητες της επιχείρησης. **5 μονάδες**
- Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής της εταιρείας στη νέα επένδυση (ίδια/ δανειακά κεφάλαια) **8 μονάδες**
- Η τάση και οι προοπτικές των πωλήσεων/ κύκλου εργασιών της εταιρείας. **7 μονάδες**
- Η δυνατότητα παραγωγής νέων προϊόντων ή/ και παροχής υπηρεσιών και οι προοπτικές που δημιουργούνται λόγω της νέας επένδυσης. Η παραγωγή προϊόντων ή/ και παροχή υπηρεσιών με ψηλή προστιθέμενη αξία και με εξαγωγικό προσανατολισμό θα θεωρείται πλεονέκτημα. **5 μονάδες**

(ii) Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης

5 μονάδες

- Η δημιουργία επίλεκτων θέσεων απασχόλησης

Για κάθε μόνιμη θέση που δημιουργείται 2,5 μονάδες

(iii) Μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση νερού & ενέργειας

---

⁶ Σημειώνεται ότι η υποβολή τεχνοοικονομικής μελέτης είναι απαραίτητη όταν το συνολικό κόστος των άμεσων δαπανών (Κατηγορίες Δαπανών – Ανέγερση/ Επέκταση Κτηρίων & Διαμόρφωση/ Διαρρύθμιση Κτηρίων, Μηχανήματα/ Εξοπλισμός & Μεταφορικά Μέσα) είναι μεγαλύτερο των €150.000 ή όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιηθεί σε νέους (επιλέξιμους) τομείς δραστηριοτήτων που καλύπτονται από το Σχέδιο. Σε περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται η υποβολή τεχνοοικονομικής μελέτης θα πρέπει να υποβάλλεται i) επεξηγηματικό σημείωμα για τεκμηρίωση των προβλεπόμενων πωλήσεων (εγχώρια αγορά και εξαγωγές) πενταετούς περιόδου και ii) να συμπληρώνονται οι Πίνακες I και II (Λογαριασμός Αποτελεσμάτων & Κατάσταση Ταμειακής Ροής). Η Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει ή να μην δεχθεί τα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης και να αποφασίσει με την δική της κρίση και εμπειρία.

5 μονάδες

- Αποφυγή ρύπανσης εντός του εργοστασιακού χώρου και προστασία του περιβάλλοντος **2,5 μονάδες**
- Μέτρα εξοικονόμησης νερού και ενέργειας **2,5 μονάδες**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV– Νόμοι και Κανονισμοί για το Περιβάλλον, την Ισότητα Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών και μη Διάκριση

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- Ο Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμος 2018, Ν127(Ι)/2018.
- Ο Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον Ορισμένων Σχεδίων και Προγραμμάτων Νόμος, Ν. 102(Ι)/2005.
- Ο Περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμος, Ν. 153(Ι)/2003.
- Οι Περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους Νόμοι του 2002 έως 2013 – (Ν. 106/2002).
- Ο Περί Εκπομπών Ορισμένων Φθοριούχων Αερίων Θερμοκηπίου Νόμος 23(Ι)/2010.
  - Πιστοποίηση Επιχειρήσεων και Προσωπικού όσον αφορά Σταθερό Εξοπλισμό Ψύξης, Κλιματισμού και Αντλιών Θερμότητας Κανονισμοί του 2010 - (Κ.Δ.Π. 133/2010).
  - Πιστοποίηση Προσωπικού Ασχολούμενου με την Ανάκτηση Ορισμένων Φθοριούχων Αερίων Θερμοκηπίου από Συσκευές Χειρισμού και Προστασίας Υψηλής Τάσης Κανονισμοί του 2010 - (Κ.Δ.Π. 134/2010).
  - Πιστοποίηση Προσωπικού που Προβαίνει σε Ανάκτηση Ορισμένων Διαλυτών με βάση Φθοριούχα Αέρια Θερμοκηπίου από Εξοπλισμό, Κανονισμοί του 2010 - (Κ.Δ.Π. 135/2010).
  - Πιστοποίηση Επιχειρήσεων και Προσωπικού όσον αφορά τα Μόνιμης Εγκατάστασης Συστήματα Πυροπροστασίας και Πυροσβεστήρες, Κανονισμοί του 2010 - (ΚΔΠ 132/2010).
- Νόμος 16(Ι)/2011 για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος.
  - Κ.Δ.Π. 66/2011 για τις ουσίες που καταστρέφουν τη Στιβάδα του Όζοντος (Υποχρεώσεις αναφορικά με Ουσίες, Προϊόντα και Εξοπλισμό).
- Νόμος που προβλέπει για τη λήψη μέτρων προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος από την ελευθέρωση στο περιβάλλον ή τη διάθεση στην αγορά γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, για τις προϋποθέσεις χορήγησης της σχετικής άδειας και για συναφή θέματα (Αρ. 160(Ι)/2003).
- Ο Περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμος 2002 έως 2012 {Ν. 132(Ι)/2002, Ν. 125(Ι)/2012}.

- Σε περίπτωση που οι συνολικές ετήσιες ποσότητες συσκευασιών που τοποθετεί η επιχείρηση στην Κυπριακή αγορά, ξεπερνούν τους 2 τόνους, τότε αυτή θα πρέπει να αναλαμβάνει το κόστος διαχείρισής τους συμμετέχοντας σε συλλογικό σύστημα.
- Οι Περί Αποβλήτων Νόμοι του 2011 έως (αρ. 2) 2014 – {185(I)/2011, 32(I)/2014}.
  - Διαχείριση Αποβλήτων Ελαστικών Κ.Δ.Π. 61/2011.
  - Ηλεκτρικές Στήλες και Συσσωρευτές Κ.Δ.Π. 125/2009.
    - Ο παραγωγός (π.χ. εισαγωγέας) ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών οφείλει να αναλαμβάνει το κόστος διαχείρισής τους όταν αυτά καταστούν απόβλητα, οργανώνοντας ατομικό σύστημα ή συμμετέχοντας σε συλλογικό σύστημα.
  - Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού Κ.Δ.Π. 668/2004, Κ.Δ.Π. 378/2009.
    - Ο παραγωγός (π.χ. εισαγωγέας) ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού οφείλει να αναλαμβάνει το κόστος διαχείρισής του όταν αυτός καταστεί απόβλητο, οργανώνοντας ατομικό σύστημα ή συμμετέχοντας σε συλλογικό σύστημα.
  - Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων Κ,Δ.Π. 562/2003, Κ,Δ.Π. 618/2007, Κ,Δ.Π. 147/2014.
- Ο Περί διαχείρισης των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας νόμος (Ν.82(I)/2009).
  - Έγκριση σχεδίου διαχείρισης εξορυκτικών αποβλήτων.
  - Άδεια εγκατάστασης εξορυκτικών αποβλήτων.
  - Πιστοποιητικό κατάλληλης χωροθέτησης για κατασκευή νέων και μετατροπή υφιστάμενων εγκαταστάσεων εξορυκτικών αποβλήτων.
- Ο περί Βιομηχανικών Εκπομπών Νόμος του 2013, Ν. 184(I)/2013, Έκδοση Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών.
- Οι περί Αξιολόγησης και Διαχείρισης του Περιβαλλοντικού Θορύβου Νόμοι 2004 έως 2007.
- Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Εκπομπή Θορύβου στο Περιβάλλον από Εξοπλισμό προς Χρήση σε Εξωτερικούς Χώρους) Κανονισμοί του 2003 (Κ.Δ.Π. 535/2003).

ΙΣΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

- Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος των Γυναικών Νόμος του 1985 (Ν.78/1985)
- Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος της Γυναίκας (Κυρωτικός) Νόμος του 2002 (Ν.1(III)/2002)
- Το Πρωτόκολλο 12 του Νόμου στην Ευρωπαϊκή Συνθήκη για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (επικύρωση), 2002 (L. 13(III)/2002)
- Τον Περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμο του 2002 (Ν.205(Ι) 2002), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2004 (Ν.191(Ι)/2004)

Νόμος του 2006 (Ν.40(Ι)/2006)

Νόμος του 2007 (Ν.176(Ι)/2007)

Νόμος του 2009 (Ν.39(Ι)/2009)

- Τον περί Καταβολής Ίσης Αμοιβής μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για την Ίδια Εργασία ή για Εργασία στην οποία αποδίδεται Ίση Αξία Νόμο του 2002(Ν.177(Ι)/2002)), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2004 (Ν.193(Ι)/2004)

Νόμος του 2009 (Ν.38(Ι)/2009)

- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στα Επαγγελματικά Σχέδια Κοινωνικής Ασφάλισης Νόμο του 2002(Ν.133(Ι)/2002)), όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2009 (Ν.40(Ι)/2009)
- Τον περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμο του 1997(Ν.100(Ι)/1997), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2000 (Ν.45(Ι)/2000)

Νόμος του 2002 (Ν.64(Ι)/2002)

Νόμος του 2007 (Ν.109(Ι)/2007)

Νόμος του 2008 (Ν.8(Ι)/2008)

(Αρ. 2) Νόμος του 2008 (Ν.43(Ι)/2008)

Νόμος του 2011 (Ν.70(Ι)/2011)

- Τους περί Προστασίας της Μητρότητας (Ασφάλεια και Υγεία) στην Εργασία Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 255/2002)
- Τον περί Γονικής Άδειας και Άδειας για Λόγους Ανωτέρας Βίας Νόμο (Ν.69(Ι)2002) , όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2007	(Ν.111(Ι)/2007)
Νόμος του 2010	(Ν.11(Ι)/2010)
Νόμος του 2012	(Ν.47(Ι)/2012)

- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών (Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες και στην Παροχή Αυτών) Νόμο (Ν.18(Ι)/2008) όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2013 (Ν.89(Ι)/2013)
- Τους περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες (Παροχής Ανεξάρτητης Συνδρομής) Κανονισμούς του 2010 (Κ.Δ.Π. 483/2010)

Τα έργα πρέπει να συνάδουν με τις Κοινοτικές και Εθνικές Πολιτικές για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών οι οποίες συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

α) Οικονομική Ανεξαρτησία των γυναικών συμπεριλαμβανομένης της ισότητας ευκαιριών αναφορικά με την πρόσβαση, ανέλιξη και εκπαίδευση στην εργασία, της εξάλειψης των εκπαιδευτικών στερεοτύπων, της ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας, της συμφιλίωσης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

β) Ίση Αμοιβή για Ίση Εργασία και Εργασία Ίσης Αξίας

γ) Ισότητα στις θέσεις λήψης αποφάσεων στην πολιτική, οικονομική ζωή στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα

δ) Εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και την προστασία των θυμάτων περιλαμβανομένου της οικογενειακής βίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας και της εμπορίας προσώπων.

ΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

- Οι περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμοι του 2000 έως (Αρ. 2) του 2007
- Οι περί Ίσης Μεταχείρισης στην Απασχόληση και την Εργασία Νόμοι του 2004 και 2007
- Ν.42 (Ι) 2004 Ο περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων Άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμος του 2004
- Ν.59 (Ι) 2004 Ο περί Ίσης Μεταχείρισης Προσώπων Άσχετα από Φυλετική ή Εθνοτική Καταγωγή Νόμος του 2004

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης Ενστάσεων

Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης Ενστάσεων

(I) Στάδιο αξιολόγησης πρότασης/ αίτησης

Αιτητές των οποίων οι προτάσεις α) δεν περιλαμβάνονται στους τελικούς καταλόγους για ένταξη τους στο Σχέδιο λόγω χαμηλής βαθμολογίας ή β) περιλαμβάνουν επενδύσεις που έχουν απορριφθεί γιατί θεωρήθηκαν ως μη επιλέξιμες (στάδιο αξιολόγησης και βαθμολόγησης), έχουν το δικαίωμα όπως εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος που καθορίζεται στον Οδηγό Εφαρμογής του ΣΧ, και δεν υπερβαίνει τις 30 ημέρες από την ημερομηνία της σχετικής επιστολής του Υπουργείου, να υποβάλουν γραπτή ένσταση που θα αποστέλλεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή προς το Υπουργείο ή με τρόπο που δύναται να καθορίσει ο Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος του ΥΕΕΒ και να ζητούν επανεξέταση της αίτησης τους παραθέτοντας τους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους πιστεύουν ότι η αίτηση τους δεν έπρεπε να απορριφθεί. Οι ενστάσεις θα καλύπτουν μόνο διαδικαστικά θέματα.

Η Επιτροπή Ενστάσεων δεν ζητά πρόσθετα από τα προαπαιτούμενα παραστατικά και δεν παρέχει στους αιτητές πρόσθετο χρονικό περιθώριο για υποβολή τέτοιων παραστατικών και γενικά δεν προβαίνει σε ενέργειες, που δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της αρμοδιότητάς της.

Στις τέτοιες περιπτώσεις η Επιτροπή Ενστάσεων επανεξετάζει μόνο το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης⁷ και τη διαδικασία αξιολόγησης μαζί με τα φύλλα αξιολόγησης που συμπληρώθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης για να διαπιστώσει αν υπήρξε οποιαδήποτε παράλειψη ή λάθος. Αν η ένσταση κρίνεται δικαιολογημένη, αποστέλλεται μαζί με τα ευρήματα της Επιτροπής Ενστάσεων και τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι η πρόταση δεν έτυχε ίσης και δίκαιης αξιολόγησης, στον Προϊστάμενο του ΕΦ για επαναξιολόγηση και βαθμολόγηση από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης και ενημερώνονται το συντομότερο οι αιτητές κατά πόσο κρίνεται δικαιολογημένη ή όχι η ένστασή τους.

---

⁷(δεν αποδέχεται πρόσθετα στοιχεία ή πληροφορίες ή την αντικατάσταση των υποβληθέντων με την αίτηση στοιχείων)

(II) Στάδιο αξιολόγησης αιτημάτων για καταβολή χορηγίας

Πριν από την λήψη απόφασης για καταβολή της χορηγίας δύναται, εάν κριθεί σκόπιμο, να διενεργηθεί από τον ΕΦ επιτόπια επαλήθευση για αξιολόγηση του αιτήματος καταβολής χορηγίας. Στις περιπτώσεις ενστάσεων που αφορούν απορρίψεις επενδύσεων ως μη επιλέξιμες, δηλαδή στο **στάδιο αξιολόγησης αιτημάτων για καταβολή χορηγίας**, η Επιτροπή Ενστάσεων, αφού τις εξετάσει, παραπέμπει τις αποφάσεις της, τεκμηριωμένες στον Προϊστάμενο του ΕΦ για να παραπέμψει το θέμα στους αρμόδιους λειτουργούς που το χειρίστηκαν, ώστε να απαντήσουν, ή να δεχθούν τις απόψεις της Επιτροπής Ενστάσεων. Νοείται ότι σε αυτό το στάδιο δεν τίθεται θέμα αξιολόγησης προτάσεων, άρα μπορούν να ζητηθούν και να υποβληθούν όσα διευκρινιστικά ή πρόσθετα στοιχεία κριθούν απαραίτητα μέχρι την ολοκληρωμένη τεκμηρίωση της επιλεξιμότητας της επένδυσης/ δαπάνης. Την τελική απόφαση έχει ο Προϊστάμενος του ΕΦ.

Διευκρινίσεις / Συμπληρώσεις κατά τη Διαδικασία Αξιολόγησης

Κατά τη διαδικασία της επαναξιολόγησης, στην περίπτωση που την ζητήσει η Επιτροπή Ενστάσεων, ο ΕΦ μπορεί, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητήσει γραπτώς από το δυνητικό Δικαιούχο να διευκρινίσει, να συμπληρώσει ή να τεκμηριώσει περαιτέρω τα ήδη υποβληθέντα στοιχεία της πρότασης, όταν για παράδειγμα δεν δίνονται επαρκή στοιχεία για να αξιολογηθεί το έργο ως προς ένα κριτήριο (πχ. επιλεξιμότητα επένδυσης). Ο ΕΦ μπορεί να ζητήσει διευκρινίσεις/ συμπληρώσεις (στα πλαίσια που καθορίζονται από τον Οδηγό Εφαρμογής του ΣΧ και γενικά το σχετικό θεσμικό πλαίσιο) σε όλα τα στάδια αξιολόγησης (δεδομένου ότι το Σχέδιο αφορά Άμεση Αξιολόγηση).

Όταν ο ΕΦ ζητήσει διευκρινίσεις, συμπληρώσεις ή τεκμηρίωση, **η πρόταση τίθεται σε αναστολή** μέχρι την υποβολή των στοιχείων αυτών. Η αξιολόγηση των υπόλοιπων προτάσεων συνεχίζεται κανονικά. Με την υποβολή των διευκρινίσεων, η πρόταση επανέρχεται σε φάση αξιολόγησης, χωρίς να παραβιάζεται όμως σε καμιά περίπτωση η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δυνητικών Δικαιούχων.

Στην περίπτωση που ο ΕΦ ζητήσει από τους δυνητικούς Δικαιούχους, περαιτέρω διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις, **οι δυνητικοί Δικαιούχοι θα πρέπει να προσκομίσουν τις απαραίτητες πληροφορίες εντός συγκεκριμένης χρονικής προθεσμίας η οποία θα καθορίζεται από τον ΕΦ.**

Ένταξη / Απόρριψη Έργων μετά την εξέταση ενστάσεων

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και των ενστάσεων δρομολογούνται οι διαδικασίες της υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του ΕΦ και του Δικαιούχου του εγκριθέντος έργου ή της οριστικής απόρριψης της πρότασης. Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα της επανεξέτασης είναι θετικό για το Δικαιούχο, το έργο εγκρίνεται και δρομολογούνται οι διαδικασίες της υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης του ΕΦ (II) με το Δικαιούχο και σε περίπτωση που έχει εξαντληθεί ο προϋπολογισμός γίνεται συνεννόηση με τη Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ). Στην αντίθετη περίπτωση η πρόταση απορρίπτεται οριστικά και ενημερώνεται ο Δικαιούχος, με κοινοποίηση στη ΔΑ.

Ο Κατάλογος Εγκεκριμένων Έργων/ Δικαιούχων για κάθε Σχέδιο Χορηγιών καταρτίζεται από τον ΕΦ και αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.